

מנים מוחים על
שלט: "הפצינט
בריאות הגרמנית"

הבעיה הכי בוערת

פרופ' דב צ'רניחובסקי

להעלות את מס הבריאות

מערכת הבריאות בישראל קורסת כיוון שהמשאבים שהוקצו לבריאות לאורך השנים, בעיקר הציבוריים, לא הריקו את קצב הגידול בצרכים. מדינות שיש בהן מערכת דומה לשלנו - בלגיה, גרמניה, הולנד, צרפת ושווייץ - מוציאות על בריאות בממוצע 5,760 דולר לנפש, או 11% מהתוצר, לעומת 2,834 דולר לנפש, או 7.3% מהתוצר, אצלנו. בשנת 1995 הנתונים בישראל היו דומים לאותן מדינות.

ההוצאה על בריאות בישראל צריכה להיות כ-2030 כ-14% מהתוצר, כחזוי במערב אירופה, וחלקה של ההוצאה הציבורית צריך להיות כ-75% (במקום 63% כיום). המשמעות היא שההוצאה צריכה לגדול בקצב שנתי של כ-12%, במקום כ-7% כיום.

תוספת הכספים צריכה להיות מושקעת בשינויים מבניים, כמו הסדרת התמהיל של רפואה ציבורית ופרטית. כיום רופא יכול לעבוד במערכת הציבורית הפרטית כאחד, והדבר פוגע הן בשוויוניות, הן כיעילות המערכת. את הביטוחים המשלימים שנעשים בקופות החולים צריך להפוך לסל בחירה במערכת הציבורית, או לבטלם, ובמקום זאת להעלות את מס הבריאות בכאחוז לערך, בתוספת תיקון מדרגות המס בו.

התקציבים שיתקבלו מהמהלך ישמשו לשירותים דומים לאלה שמציע הביטוח המשלים ולמימון הסגל הרפואי המעדיף כיום לעבוד במערכת הפרטית. השינוי יעלה את המימון הציבורי במערכת לכ-68%, ויעבירו לנתיב צמיחה שנתי של כ-13%. לצד מערכת זו תתקיים מערכת פרטית, ללא חלוקת טיפולים בין המערכות.

על המדינה להסדיר את מעורבותה במערכת בתוך חמש שנים. עליה להעביר את בתי החולים שכבועלותה (לצד אלה שכבועלות הקופות) לרשות אשפת, או להפוך אותם למוסדות ללא כוונת רווח.

בתקופה הזו, המדינה צריכה להפסיק לנהל את המערכת באמצעות "הסכמי ייצוב", שבמסגרתם היא מכסה את גירעונות הקופות מדי שלוש שנים, תמורת התחייבות לצעדי התייעלות מצדן. הקופות צריכות להיות מתוקצבות היטב מראש, באופן שיבטא את צורכיהן ויתמרץ אותן לבצע את תפקידן.

בטווח הארוך, על המדינה לבחון את מבנה המערכת. מספר קופות החולים קטן והתחרות ביניהן מוגבלת. אפשר לחסוך עד כ-5 מיליארד שקל בשנה דרך המרת הקופות ברשות בריאות שתאפשר למטופל לבחור בין כמה נותני שירות. התשתית תרמה לרפואה הפרטית היום, אך תהיה במימון ציבורי. ■

הכותב הוא יו"ר תוכנית מדיניות הבריאות במרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל. הרברים מייצגים את דעתו האישית בלבד